

Sygn. akt V KZ 73/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Dariusz Kała (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **Z. G.**

skazanego za przestępstwo z art. 197 § 2 i 3 pkt 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2020 r.

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 22 listopada 2019 r., sygn. akt V KO 92/19

o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania z powodu jego
oczywistej bezzasadności

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Pismami z dnia 22 lipca 2019 r. i 7 sierpnia 2019 r. skierowanymi do Sądu Apelacyjnego w (...) skazany wniósł o wyznaczenie mu pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 5 lutego 2018 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 września 2017 r., sygn. akt XVI K (...) oraz zwolnienie go od opłaty sądowej od wniosku o wznowienie.

W pismach tych podał, że w związku z nowymi okolicznościami i faktami „ustalonymi sądownie” i treścią art. 540 § 1 punkt 1 w zw. z art. 541 § 1 i 2 k.p.k. oraz orzeczeniem Sądu Rejonowego w G. z dnia 21 lutego 2019 r., sygn. akt II K (...) i Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 maja 2019 r., sygn. akt XVII Kz (...) zachodzą podstawy do wznowienia ww. postępowania.

Zarządzeniem z dnia 8 października 2019 r. skazany został wezwany do udzielenia w terminie 7 dni informacji, jakie to okoliczności wskazane w art. 540 k.p.k. mają stanowić podstawę kolejnego wniosku o wznowienie postępowania (niebędące przedmiotem oceny w sprawie V KO 33/18) pod rygorem nierozpoznania wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu i skierowania wniosku na posiedzenie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. w przedmiocie odmowy jego przyjęcia. W zarządzeniu tym wskazano, że złożony przez skazanego wniosek o ustanowienie obrońcy jest jednocześnie wnioskiem o wznowienie postępowania, a to z uwagi na fakt, że tylko na takim etapie postępowania może być prowadzona procedura ewentualnego wyznaczenia obrońcy z urzędu.

W odpowiedzi na powyższe wezwanie skazany ponownie powołał się na podstawę wznowieniową z art. 541 § 2 k.p.k. w zw. z art. 541 § 1 k.p.k. i art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz wskazane wyżej orzeczenia sądów. Skazany podniósł, że te okoliczności nie były znane w toku postępowania w sprawie V KO 33/18. Ponadto zauważył, że podstawą wznowienia jest obraza przepisu art. 92 k.p.k. przez sąd pierwszej instancji, polegająca na nieuwzględnieniu szeregu okoliczności i wskazał, że dysponuje całą paletą nowych faktów, dowodów i okoliczności już ściśle określonych i zabezpieczonych na potrzebę tego postępowania, a wynikających z art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k.

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2019 r., sygn. akt V KO 92/19, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku z powodu jego oczywistej bezzasadności.

Od powyższego postanowienia skazany wywiódł zażalenie, zaskarżonemu orzeczeniu zarzucając obrazę „art. 541 § 1 i 2 k.p.k. i inne wykazane w uzasadnieniu polegającą na przyjęciu, że potrzeba wznowienia postępowania karnego na podstawie tegoż przepisu nie może wynikać z orzeczeń sądów”, które wskazał, „a które zapadły jeszcze przed tzw. postępowaniem kasacyjnym”.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł nadto, że jego wniosek nie powinien być potraktowany jako wniosek o wznowienie postępowania, a jedynie jako wniosek o ustanowienie obrońcy. Podał również, że zabezpieczył szereg nowych dowodów, które zamierza przedstawić.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia, wznowienie postępowania, uchylenie wyroku i jego uniewinnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne.

Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 545 § 3 k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nie pochodzącego od obrońcy lub pełnomocnika bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Wspomniana oczywista bezzasadność wniosku występuje m.in. w sytuacji, gdy autor tego pisma przyczyn wznowienia postępowania upatruje w okolicznościach nie mieszczących się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też gdy formalnie powołując się na prawidłową podstawę wskazuje okoliczności, które nie mają z nią (ani z inną podstawą wznowieniową) żadnego związku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016/1/5; D. Świecki (w:) Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, pod red. D. Świeckiego, komentarz do art. 545, teza 10).

I taki stan rzeczy bez wątpienia zaistniał w przedmiotowej sprawie.

Skazany nie wykazał bowiem, by zaistniały podstawy wznowieniowe, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a k.p.k.

Wskazane przez skarżącego orzeczenia Sądu Rejonowego w G. oraz Sądu Okręgowego w P., co trafnie zauważył Sąd Najwyższy, który wydał zaskarżone postanowienie, w żaden sposób nie potwierdzają, by w związku z postępowaniem, którego dotyczy wniosek o wznowienie dopuszczono się przestępstwa, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., czyli **przestępstwa, co do którego istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że jego popełnienie mogło mieć wpływ na treść orzeczenia.**

Z postanowień, na które powołał się skarżący wynika, że postanowieniem z dnia 20 lutego 2018 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w R. odmówił wszczęcia śledztwa z zawiadomienia Z. G. „w sprawie przekroczenia w dniu 25 października 2016 r. w L. , woj. (...) uprawnień przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w L. polegające na bezprawnym ujawnieniu w trakcie wywiadu w programie telewizyjnym „T.” danych z postępowania przygotowawczego prowadzonego przeciwko Z. G. , jego zniesławienia poprzez podanie jego danych osobowych oraz podania informacji mogących mieć wpływ na wyrokowanie w tej sprawie i tok postępowania przed sądem orzekającym, czym działano na szkodę interesu prywatnego Z. G. ” tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. w zb. z art. 241 § 1 k.k. i art. 212 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Po rozpoznaniu zażalenia Z. G. wywiedzionego od powyższego orzeczenia, postanowieniem z dnia 20 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy w G. zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

W samodzielnie sporządzonym akcie oskarżenia (data wpływu do Sądu Rejonowego w G. 19 grudnia 2018 r.) Z. G. zarzucił natomiast M. S. czyn polegający na tym, że „w dniu 25 października 2016 r. o godz. 20.05 w programie informacyjnym T. emitowanym przez regionalną T. w P. publikował nierzetelne i w żaden sposób niezwyfikowane wiadomości jawiące się jeszcze przez dłuższy nieustalony dokładnie okres na pasku informacyjnym tegoż programu tv, które na tamtym etapie naruszyły prawa zaledwie podejrzanego (wnioskodawcy) wynikające z art. 5 k.p.k., a co miało naruszać przepisy art. 216 § 2 k.k., art. 241 k.k., art. 265 § 3 k.k., art. 266 § 1 k.k. w zw. z art. 231 § 1 k.k.

Postępowanie zainicjowane wspomnianym aktem oskarżenia zostało ostatecznie umorzone – na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. – w zakresie, w jakim subsydiarny akt oskarżenia wskazywał na wyczerpanie znamion czynów ściganych z oskarżenia publicznego oraz na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 w zakresie w jakim wskazywał on na wyczerpanie znamion czynu zabronionego z art. 216 § 2 k.k. (vide postanowienia Sądu Rejonowego w G. z 21 lutego 2019 r., II K (...) i Sądu Okręgowego w P. z 23 maja 2019 r., XVII Kz (...) – k. 22 – 29 akt V Ko (...)).

Powyższe uwagi wskazują nader jasno, że umorzenie postępowania w oparciu o przesłanki z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. nie

dotyczyło czynu, który mógłby zostać potraktowany jako mogący mieć wpływ na treść orzeczeń, których wzruszenia domaga się skazany żądając wznowienia postępowania. Nie aktualizuje się więc tutaj związek o jakim mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.

Co więcej, nawet gdyby dopatrywać się owego związku, odwołując się do opisu czynu, który miał być wskazany w postanowieniu o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego, to i tak nie można byłoby twierdzić, że skazany powołał się na orzeczenie, o którym mowa w art. 541 § 1 i 2 k.p.k. Umorzenie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., postępowania wywołanego samodzielnie sporządzonym przez Z. G. aktem oskarżenia, miało bowiem w tym wypadku charakter wtórny w stosunku do postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego. Postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego zostało zaś finalnie utrzymane w mocy przez Sąd Rejonowy w G..

Sąd Najwyższy, który wydał zaskarżone postanowienie, trafnie również zwrócił uwagę, iż okoliczności związane z wypowiedaniem się prokuratora na temat prowadzonego śledztwa oraz problem wpływu tych informacji na wynik procesu, skarżący podnosił już w toku postępowania objętego wnioskiem o wznowienie (k. 1597) i już z tego powodu nie można ich potraktować w kategorii nowych faktów lub dowodów, o których mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Podkreślenia także wymaga, że zarzut dotyczący nieuwzględnienia tych okoliczności przez Sąd Apelacyjny w toku postępowania odwoławczego został podniesiony w kasacji, którą Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną postanowieniem z dnia 17 lipca 2019 r., sygn. akt V KK 377/18.

Ponadto, co również zostało trafnie wyeksponowane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, okoliczności te były przywoływane przez skazanego w piśmie z dnia 17 kwietnia 2018 r., w toku postępowania wznowieniowego toczącego się pod sygnaturą V KO 33/18.

Oczywiście nietrafne było również opieranie wniosku o wznowienie postępowania na twierdzeniu o obrazie przez sąd pierwszej instancji przepisów art. 92 k.p.k., skoro regulacja ta dotyczy wyłącznie okoliczności ujawnionych w postępowaniu, a podstawa wznowieniowa z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

obejmuje sytuację, w której po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub skazany nie podlegał karze. Takich dowodów skazany zaś nie podał.

Bezpodstawne są ponadto twierdzenia, że pismo skarżącego nie powinno zostać potraktowane jako wniosek o wznowienie postępowania, ale wyłącznie jako wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie. Już w zarządzeniu z dnia 8 października 2019 r. wyjaśniono skazanemu, dlaczego jego pismo musiało zostać potraktowane także jako wniosek o wznowienie postępowania.

Powyższe prowadzi do konkluzji, że ocena Sądu Najwyższego wyrażona w zaskarżonym postanowieniu, że wniosek skazanego o wznowienie postępowanie jest oczywiście bezzasadny i jako taki nie może zostać przyjęty, była trafna.

Jedynie na marginesie w tym miejscu należy jeszcze wskazać, że kwestia ewentualnych bezwzględnych przyczyn odwoławczych o jakich wspomina skazany w uzasadnieniu zażalenia oraz pismach stanowiących jego uzupełnienie, musiała być badana z urzędu przez Sąd Najwyższy rozpoznający kasację. Jak już wcześniej wskazano – kasacja ta została zaś oddalona jako oczywiście bezzasadna. Wobec tego uznać należy, że żadnych okoliczności z art. 439 § 1 Sąd Najwyższy nie stwierdził. Z tego też powodu skazany nie może obecnie skutecznie powoływać się w ramach procedury wznowieniowej na istniejące jego zdaniem w sprawie bezwzględne przyczyny odwoławcze (art. 542 § 4 k.p.k.).

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy uznał zaskarżone postanowienie za w pełni zasadne i utrzymał je w mocy.